

«دل باید پاک باشد!» منتشر شد/ پدیده «اباحه‌گری» آفتی مخرب در دینداری

کتاب «دل باید پاک باشد!» (نقد پدیده اباحه‌گری) «جدیدترین اثر حجت الاسلام دکتر علی نصیری از سوی انتشارات وحی و خرد منتشر شد.

کتاب «دل باید پاک باشد!» (نقد پدیده اباحه‌گری) «جدیدترین اثر حجت الاسلام دکتر علی نصیری از سوی انتشارات وحی و خرد منتشر شد.

به گزارش خبرگزاری مهر، این کتاب با محوریت نقد انگاره اباحه‌گری، برای مخاطبین عام در ۱۶۸ صفحه پالتویی و با صفحه آرای زیبا در روزهای آخرین سال ۱۳۹۲ روانه بازار علم و خرد شد.

در مقدمه این کتاب چنین آمده است: «دین» نظام‌نامه زندگی است که آموزه‌ها و برنامه‌های آن در سه حوزه عقاید، اخلاق و احکام انعکاس یافته است. انتظار دین از دینداران آن است که نگرش‌ها و باورهای خود را با آنچه در کتاب و سنت انعکاس یافته، بر اساس تفسیر و تأویل مفسران واقعی دین یعنی پیامبر(ص) و اهل‌بیت (ع) پذیرا باشند و همان گونه که به آموزه‌های اعتقادی و اخلاقی دین که منطبق با فطرت و سرشت درونی آنان است، پایبندند، برای آموزه‌های فقهی و شعائر دینی نیز اهتمام بایسته از خود نشان دهند.

به عبارت روشن‌تر، چنان نباشد که بگویند ما در دل به خداوند و قیامت اعتقاد داریم و جان ما از محبت و عشق به اسلام و اهل‌بیت (ع) لبریز و از هر گونه آلودگی و پلشتی پیراسته است، اما در رفتار، آثار و نتایج چنین باور و محبتی آشکار نگردد، بلکه به عکس؛ ولنگاری، اباحه‌گری در منش آنان و بی‌مبالاتی در انجام واجبات و ترک محرمات دینی مشاهده شود. تأکید بر ملازمت و همراهی عمل صالح در کنار ایمان به عنوان رمز سعادت و نیک‌بختی که بارها در قرآن انعکاس یافته، حکایت‌گر اهتمام دین به لزوم پای‌بندی دینداران به دو حوزه اخلاق و احکام در کنار ایمان و دین‌باوری است.

باری، یکی از آسیب‌های دینداری که دو حوزه اخلاق و احکام را مورد هدف قرار داده و به آنها آسیب جدی می‌رساند، آسیب «اباحه‌گری» است، که در زبان عامیانه از آن با این جمله تعبیر می‌شود: «دل باید پاک باشد». مقصود کسانی که این جمله را می‌گویند آن است که ما در دل خود به خداوند و همه باورهای دینی اعتقاد داریم و دل ما از انواع و اقسام آلودگی‌ها پاک و پیراسته است و همین امر برای نجات و سعادت ما کافی است و دیگر نیاز نیست که از ما خواسته شود در مرحله عمل و رفتار به ارزش‌ها و شعائر دینی و اخلاقی پای بند باشیم.

به عبارت روشن‌تر، اباحه‌گری به این معناست که شخص به رغم اذعان به برخورداری از ایمان و خدا‌باوری و ادعای پاکی دل، در حوزه عمل به لوازم دینداری و اخلاقی پای‌بندی از خود نشان نمی‌دهد و گمان می‌کند اگر دلش پاک باشد، برای نجات و رستگاری او کافی است! باید از این دست از افراد پرسید اولاً: از کجا به پاک بودن دل خود اطمینان یافته‌اید؟! آیا بر اساس اصل «از کوزه همان تراود که در اوست» پاکی دل در مرحله عمل و رفتار، نشانه و علامتی به همراه ندارد؟! ثانیاً: به استناد کدام آیه و روایتی از معصوم به یقین رسیده‌اید که پاکی دل بدون ضمیمه شدن عمل صالح به آن، به تنهایی برای نجات و سعادت کافی است؟!

متأسفانه کم نیستند کسانی که در اعتقاد و ایمانشان هرچند اگر ضعیف باشد، نمی‌توان تردید کرد، اما پای‌بندی به شعائر دینی همچون نماز یا حجاب در رفتارشان مشهود نیست. چنین افرادی از خطر چنین رفتاری آگاهی لازم ندارند. خطر اباحه‌گری آنگاه جدی تلقی می‌گردد که باور داشته باشیم دست‌های آشکار و پنهانی از تمام امکانات خویش برای ترویج و گسترش آن بهره می‌گیرند. آیا وضعیت کنونی که در گوشه و کنار جامعه ما به چشم می‌خورد و بی‌اعتنایی به بخشی از شعائر دینی که در طیفی از مردم مشهود است، افزون بر عوامل واقعی، از دسیسه‌هایی شیطانی ناشی نشده است؟!

به نظر نگارنده، پدیده اباحه‌گری به عنوان آفتی جانکاه برای دینداری، از جمله مباحثی است بسیار ضروری که نیازمند بازیژوهی عمیق، همه‌جانبه و گسترده است که جا دارد در مراکز حوزوی و دانشگاهی در قالب پایان‌نامه‌ها و مبتنی بر روش‌های علمی و آماری دنبال گردد. آنچه در این کتاب انعکاس یافته، نگاهی گذرا و مختصر به این پدیده است.

بدین منظور مباحث کتاب در چهار فصل به شرح ذیل سامان یافته است: در فصل نخست با عنوان «کلیات» مباحثی همچون مفهوم لغوی اباحه‌گری، نموده‌های آن و پیشینه اباحه‌گری در میان اسلام و مسیحیت بررسی شده است.

فصل دوم به بررسی علل باورشناختی اباحه‌گری و نقد آن‌ها اختصاص یافته است. علل باورشناختی در سه محور مورد تحلیل قرار گرفته‌اند که عبارتند از: ۱. مهر الهی؛ توجیه‌گر اباحه‌گری؛ ۲. بسنده‌انگاری محبت اهل‌بیت(ع)؛ ۳. بسنده‌انگاری پاکی دل برای نجات.

در فصل سوم علل روان‌شناختی اباحه‌گری مورد تحلیل و نقد قرار گرفته‌اند که عبارتند از: ۱. دشواری پای‌بندی به شریعت؛ ۲. نگاه بدبینانه به دستگاه معرفت‌شناسی دینی.

فصل چهارم به نقد و بررسی علل جامعه‌شناختی اباحه‌گری اختصاص یافته است که دو امر را در بر می‌گیرد: ۱. جهانی‌شدن؛ ۲. فقر و فاصله طبقاتی.

تمام مباحث کتاب معطوف به دو نکته اساسی است:

1. در فصول کتاب ضمن واکاوی علل اباحه‌گری، ضعف آن‌ها اثبات شده و بر این نتیجه تأکید شده است که وقتی علل و توجیهاتی که برای اباحه‌گری و کنار گذاشتن شریعت ارائه شده‌اند، با محک عقل و وحی ارزیابی شوند، سستی و ناتوانی آنها در توجیه این نوع رفتارها آشکار می‌شود.
 2. کسانی که از موهبت ایمان به خداوند و جهان آخرت برخوردارند، باید به یقین بدانند که خداوند به هیچ روی نمی‌پسندد که آنان به بهانه مهر گسترده الهی یا بسنده بودن محبت اهل‌بیت(ع) یا پاکی دل برای نیل به سعادت و یا با توجیهات دیگر، پای‌بندی به شریعت را کنار گذارند.
- باری، متون دینی اعم از آیات و روایات، لبریز از آموزه‌هایی است که در آن‌ها بر همراهی گسست‌ناپذیر ایمان با عمل صالح و شریعت تأکید شده است.